Gemeente Amsterdam

President Kennedylaan 923,
1079 MZ Amsterdam

Postbus 2021000 AE
Amsterdam
Telefoon 14 020
amsterdam.nl

Retouradres: Postbus 74019 1070 BA Amsterdam

Aan de eigenaren van Stadhouderskade 127/
Hemonylaan 8a
Adressen volgen later

Datum	DATUM
Ons kenmerk	
Uw kenmerk	
Behandeld door	Ariadne Onclin, Bureau Monumenten en Archeologie, bestuurszaken.mea@amsterdam.nl
Kopie aan	
Bijlage(n)	Beschrijving Bureau Monumenten en Archeologie, Advies Commissie Omgevingskwaliteit, informatiefolder
Onderwerp	Verzoek om zienswijze Stadhouderskade 127/Hemonylaan 8a

Geachte heer/mevrouw,

De gemeente Amsterdam onderzoekt of het pand aan de Stadhouderskade 127 en de achtergelegen voormalige werkplaats aan de Hemonylaan 8A moeten worden aangewezen als gemeentelijk monument. Het dagelijks bestuur van stadsdeel Zuid heeft besloten de formele procedure hiertoe te starten. Met deze brief vragen wij u wat u hiervan vindt (uw zienswijze).

Waarom dit onderzoek?
Aanleiding voor de procedure is een formeel verzoek van de Stichting Cuypersgenootschap (d.d. 10 november 2025). Dit verzoek volgde op de sluiting van de gerenommeerde Koninklijke Billardfabriek Wilhelmina na ruim 127 jaar, waardoor het risico ontstond dat waardevolle historische onderdelen van het ensemble bij verkoop of herontwikkeling verloren zouden gaan. Naar aanleiding hiervan heeft het dagelijks bestuur van stadsdeel Zuid aan Bureau Monumenten en Archeologie (BMA) gevraagd om een waardestelling op te stellen.

BMA heeft dit onderzoek afgerond op 26 juni 2026 en concludeert dat het pand over hoge monumentwaarden beschikt. Het herenhuis aan de Stadhouderskade 127 werd in 1882 ontworpen door aannemers H.D. Kramer en J.W. Hartgerink als onderdeel van de voorname 19e-eeuwse gevelwand tegenover de voormalige locatie van het Paleis voor Volksvlijt. Het bezit een rijk eclectisch exterieur en uitzonderlijk voorname, recent gerestaureerde historische interieurs op de verdiepingen. In 1910 paste architect Zeeger Gulden het souterrain en de bel-etage aan voor de

biljartfabriek – met onder meer een markante winkelpui en toonzaal – en ontwierp hij in de achtertuin de ambachtelijke werkplaats met zadeldak en puntgevel aan de Hemonylaan 8A. De combinatie van een voornaam herenhuis met winkelpui, toonzaal en een direct daarachter gelegen werkplaats is binnen de 19e-eeuwse Ring uiterst zeldzaam en bovendien van grote betekenis als onderdeel van het economisch en Joods cultureel erfgoed van Amsterdam.

Vervolgens is advies gevraagd aan de Commissie Omgevingskwaliteit (subcommissie Aanwijzing Monumenten). Deze commissie van onafhankelijke deskundigen heeft op 10 augustus 2026 (bekrachtigd op 14 september 2026) unaniem positief geadviseerd om het ensemble Stadhouderskade 127 en Hemonylaan 8A aan te wijzen als gemeentelijk monument.

Geef uw mening (uw zienswijze)

Omdat u eigenaar bent, bent u direct belanghebbende in deze procedure. Wij horen daarom graag uw standpunt (uw zienswijze) over het voornemen om van het complex een gemeentelijk monument te maken.

Voorafgaand aan het opstellen van de cultuurhistorische beschrijving heeft de gemeente u per brief meermalen verzocht om medewerking te verlenen aan een bezichtiging, zodat het pand ook van binnen kon worden bezocht en onderzocht. Hierop is destijds helaas geen gehoor gegeven. De huidige beschrijving is daardoor deels gebaseerd op eerder fotomateriaal, bouwtekeningen en archiefonderzoek.

Mocht u opmerkingen of aanvullingen hebben op de bijgevoegde beschrijving of waardestelling – of alsnog gelegenheid willen bieden voor een inpandige opname –, dan nodigen wij u van harte uit dit in uw zienswijze aan te geven. Uw zienswijze wordt volwaardig meegewogen bij het uiteindelijke besluit.

Hoe kunt u reageren?

De termijn om te reageren is 6 weken, gerekend vanaf de datum op deze brief.

- Per e-mail (voorkeur): Stuur uw zienswijze naar bestuurszaken.mea@amsterdam.nl onder vermelding van “Zienswijze Stadhouderskade 127/ Hemonylaan 8a”.
- Per post: Het dagelijks bestuur van stadsdeel Zuid, p/a Bureau Monumenten en Archeologie t.a.v. A.L.M. Onclin, Postbus 10718, 1001 ES Amsterdam

Als wij binnen 6 weken geen reactie van u ontvangen, gaan wij ervan uit dat u geen behoefte heeft om uw standpunt toe te lichten.

Voorbescherming

Vanaf het moment dat de formele zienswijze aan belanghebbenden wordt gevraagd, geldt voor de genoemde adressen een voorbescherming. Deze voorbescherming voorkomt dat er onomkeerbare wijzigingen (zoals sloop of ingrijpende verbouwing) plaatsvinden en blijft van kracht tot het dagelijks bestuur van stadsdeel Zuid een definitief besluit heeft genomen over het al dan niet toekennen van de monumentenstatus. Dit is vastgelegd in de Erfgoedverordening Amsterdam.

Hoe dan verder?
Na afloop van de zienswijzetermijn maakt het dagelijks bestuur een zorgvuldige en integrale belangenafweging. Hierbij worden de monumentale waarden en adviezen afgewogen tegen de ingediende belangen en zienswijzen van belanghebbenden. Vervolgens neemt het dagelijks bestuur het definitieve besluit over de status van gemeentelijk monument. U wordt hierover schriftelijk geïnformeerd en heeft te zijner tijd de mogelijkheid om bezwaar te maken tegen dat besluit.

Heeft u vragen?
Voor vragen kunt u contact opnemen met Ariadne Onclin van Bureau Monumenten en Archeologie via bestuurszaken.mea@amsterdam.nl. Meer informatie over de procedures en regelgeving vindt u op www.amsterdam.nl/erfgoed.

Met vriendelijke groet,

Het dagelijks bestuur van stadsdeel Zuid, namens hen,

Stadsdeel Zuid
Gemeente Amsterdam